

M/s Kantian Rice and General Mills and another v. Union of 144
India and others (Jawahar Lal Gupta, J.)

ਚਰਿਤਰ ਦੀ ਵਿਗਾੜ ਜਾਂ ਨੁਕਸ ਜਾਂ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਜੋ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰ) ਵਿੱਚ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਆਦਰ ਨਾਲ ਪਾਲਣ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਗੈਰ-ਸੰਬੰਧੀ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸੂਚੀ P4 ਅਤੇ P6 ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਯੋਗ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(12) ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 51(1) ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਪੰਚ, ਉਪ-ਸਰਪੰਚ ਜਾਂ ਪੰਚ ਦੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਸਿਵਾਏ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ। ਨੈਤਿਕ ਗਿਰਾਵਟ. ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੰਬਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨੈਤਿਕ ਗਿਰਾਵਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੀਤ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਸਰਪੰਚ ਵਜੋਂ ਬਹਾਲ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

(13) ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਨੁਸੂਚੀ P-4 ਅਤੇ P-6 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 2 ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਣਕਿਆਸੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਖਾਪਰ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਵਜੋਂ ਬਹਾਲ ਕਰੇ। ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ।

ਜੇ. ਐੱਸ. ਟੀ

ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ THB ਚਲਾਪਤੀ ਤੋਂ, ਜੇ. ਜੇ.

ਮੈਸਰਜ਼ ਕੁੰਦਨ ਰਾਈਸ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਮਿੱਲਜ਼ ਅਤੇ

ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ।— ਜਵਾਬਦੇਹ।

1996 ਦਾ CWP ਨੰਬਰ 12901.

11 ਸਤੰਬਰ, 1996

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950— ਕਲਾ. 14 ਅਤੇ 226— ਬੈਂਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਐਕਟ, 1993 ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ— ਕੀ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਤਿ-ਵਿਰੋਧੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹਨ— ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਸਰਲ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ— ਜਨ ਹਿੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ - ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣਾ - ਆਰਬੀ ਟ੍ਰੀ ਨਹੀਂ - ਵਰਗੀਕਰਣ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਹੈ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਇਲਾਜ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਮਾਰਤਾਂ ਤੋਂ ਬੇਦਖਲ ਹੋਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਬੈਂਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਵਿਭਿੰਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪ੍ਰਤੀ ਮਿਸ਼ਰਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ, ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਬੈਂਕ ਜਾਂ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਇੱਕ ਸਰਲ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਆਮ ਭਲੇ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਪੈਸਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਤੇਜ਼ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਤੇਜ਼ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਆਮ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਹੈ। ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਆਪਹੁਦਰੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਵੈਧ ਕਲਾਸੀ ਫਿਕਸ਼ਨ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹਨ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਬੈਂਕ ਜਾਂ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਸੀਮਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਮਾਮਲੀ ਰਕਮਾਂ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਨਾ ਜਾਣ ਅਤੇ ਕੰਮ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਇੱਕ ਬੇਕਾਬੂ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਾ ਵਧੇ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਰਗੀਕਰਨ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਇੱਕ ਤਰਕ ਹੈ। ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਹਨ। ਇਹ ਮਨਮਾਨੇ ਜਾਂ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹਨ।

(ਪਾਰਾ 16 ਅਤੇ 17)

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਾਰਾ 323-ਏ ਅਤੇ 323-ਬੀ ਨੂੰ 42 ਵੇਂ ਸੋਧ ਐਕਟ, 1976 ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ 323-ਏ ਦੁਆਰਾ, ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾਵਾਂ bv ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਜਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਨੁਛੇਦ 323-ਬੀ ਨੇ ਟੈਕਸ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ, ਕਿਰਤ ਵਿਵਾਦ, ਜ਼ਮੀਨੀ ਸੁਧਾਰ, ਚੋਣਾਂ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ, ਅਪਰਾਧਾਂ ਅਤੇ ਇਤਫਾਕਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਾਰਾ 323-ਬੀ ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੰਸਦ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸੂਚੀ II ਅਤੇ III ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ। ਐਂਟਰੀ 43 ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਬੀਮਾ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਸਮੇਤ ਵਪਾਰਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ 'ਨਿਯੋਜਨ', 'ਨਿਯਮ' ਅਤੇ ਸਮਾਪਤੀ' ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਲਿਸਟ ਟੀ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ 95 ਅਤੇ ਸੂਚੀ III ਵਿੱਚ 11-ਏ ਦੇ ਨਾਲ ਐਂਟਰੀ 43 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਸਦ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਨ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਉਠਾਈ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਮਨਮਾਨੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(ਪਾਰਾ 20 ਅਤੇ 21)

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950- ਆਰਟੀਕਲ 50 ਅਤੇ 226— ਬੈਂਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਐਕਟ, 1993 ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ- ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ- ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ- ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹਾਰ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ 4 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਧਾਰਾ 39-ਏ ਅਤੇ 50 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਰਾਜ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਮੌਕੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਟੀਚੇ ਵੱਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਨਤਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਝਗੜਿਆਂ ਦੇ ਜਲਦੀ ਨਿਆਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਗਠਨ ਅਜਿਹਾ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਵਿਧਾਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਬਕਾਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਨਤਾ ਦੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਫੰਡ ਉਪਲਬਧ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਰਾਜ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿਹਤਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਐਕਟ ਧਾਰਾ 39-ਏ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧਾਏਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਕਿ ਐਕਟ ਵਿਚਲੇ ਉਪਬੰਧ ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੇ

M/s Kantian Rice and General Mills and another v. Union of 146
India and others (Jawahar Lal Gupta, J.)

ਹਨ, ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਹੈ।

(ਪਰਾ 23)

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ 'ਤੇ ਆਰਈਐਲਯੂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਅਜੇ ਵੀ ਹਾਰ ਗਿਆ ਹੈ? ¹ ² ³ ⁴ ⁵ ⁶ ⁷ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਫਸਰਾਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਿਆਂਇਕ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅੱਥਰੂ ਜਾਂ ਪੱਖ ਦੇ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਗੇ।

(ਪਰਾ 23)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਹੋਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ? ਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਸੀਵਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ VCTy ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਭਿਅੰਕਰ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਾਰਡ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਰੁਪਏ ਦੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ . 10 ਲੱਖ ਜਾਂ ਵੱਧ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ? ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਇਹ ਸਟੀਓ 'ਹਾਲਾਂਕਿ

\ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਇਹੀ ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਿਆਂਇਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ! ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਈ. ਜ਼ਰੂਰ ਕਿਸੇ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲਦਾ।

ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੋ, ਦੂਜੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਵੀ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(ਪਾਰਾ 25 ਅਤੇ 26)

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੈਕਸ਼ਨ 2(ਜੀ) 'ਕਰਜ਼ੇ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਣਦਾਰੀ (ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ) ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਨਕਦ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਸੂਲੀਯੋਗ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ"। ਸੈਕਸ਼ਨ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ "ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਬੈਂਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਮਨੋਰਜਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ" ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ, ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 19(4) ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ "ਅਜਿਹੇ ਓਜਲਡਰਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨੈਪੱਤਰ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ"। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕਸੁਰਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭੂ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਉਹ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ 'ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਸੂਲੀਯੋਗ' ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ "ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ" ਹੋਵੇ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਕਰਜ਼ਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕੁਝ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਬੈਂਕ ਜਾਂ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਸਦਾ ਕੋਈ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਸਬੂਤ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਕਾਰਨ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ, ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਤਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਮ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਉਪਾਅ ਮੰਗਣ ਲਈ ਛੱਡ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਦਾਅਵਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਦੀ।

(ਪਰਾ 28)

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ 'ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਸੂਲੀਯੋਗ' ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਹੈ, ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸੈਟ ਆਫ ਜਾਂ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(ਪਰਾ 28)

ਓਪੀ ਗੋਇਲ, ਅਸ਼ਵਨੀ ਵਰਮਾ ਦੇ ਨਾਲ ਐਡਵੋਕੇਟ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ .

ਨਿਮੋ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.

(1) ਕੀ "ਬੈਂਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਐਕਟ, 1993 ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ" (1993 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰ. 51) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤਿ-ਵਿਰੋਧੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹਨ? ਇਹ ਛੋਟਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਠਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ 1996 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 12901 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) 8 ਸਤੰਬਰ, 1986 ਨੂੰ, ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2) ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਨਕਦ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੀਮਾ ਦਿੱਤੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ 15 ਲੱਖ ਰੁਪਏ 20 ਅਕਤੂਬਰ 1987 ਨੂੰ ਡੀ. ਸੀਮਾ ਵਧਾ ਕੇ ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 25 ਲੱਖ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾ ਕੇ ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 21 ਅਕਤੂਬਰ, 1988 ਨੂੰ 35 ਲੱਖ ਰੁਪਏ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਟਾਕ, ਪਲਾਂਟ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੂਜੇ ਰਿਸਪੋਂਡੈਂਟ-ਬੈਂਕ ਨਾਲ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਲਗਭਗ 70 ਕਨਾਲਾਂ ਦੀ ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ।

(3) ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਮੁੜ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਸੀ. 5 ਜਨਵਰੀ, 1994 ਨੂੰ, ਰਿਸਪੋਂਡੈਂਟ-ਬੈਂਕ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। 41,01,522 18.25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਲਾਨਾ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਭਵਿੱਖੀ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਸਮਾਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰੀ ਬਾਕੀ ਦੇ ਨਾਲ। ਇਸ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਲੀਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਆਰਡਰ 38, ਨਿਯਮ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਲੋਪ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। 19 ਦਸੰਬਰ, 1994 ਨੂੰ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ, ਮੋਗਾ ਦੁਆਰਾ ਕਰਜ਼ਾ ਰਿਕਵਰੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਜੈਪੁਰ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ 1993 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰ. 51 ਹੋਵੇ। ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, " ਅਤਿਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਪਰੇ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 323-ਬੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਰਵਾਈ"।

(4) ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲਾਂ ਸ੍ਰੀ ਓ.ਪੀ.ਗੋਇਲ ਨੇ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਅਰੁਣ ਜੈਨ ਨੇ ਅਪਣਾਇਆ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਮਨਮਾਨੇ ਅਤੇ ਅਤਿ-ਵਿਅੰਗ ਹਨ। ਇਹ ਐਕਟ ਧਾਰਾ 323-ਬੀ ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਰੁਪਏ ਦੇ

M/s Kantian Rice and General Mills and another v. Union of 148
India and others (Jawahar Lal Gupta, J.)

ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ। 10 ਲੱਖ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੂੰ ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ
ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ

M/s Kantian Rice and General Mills and another v. Union of 6
India and others (Jawahar Lal Gupta, J.)

ਸੀਵਿਯਾਨ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਥਾਂ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਸਮਾਯੋਜਨ, ਸੈੱਟ-ਆਫ ਜਾਂ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (1) ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ।

(5) ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਜੇ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹਨ:-

(i) ਕੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰ ਅਤੇ ਗੈਰ- ਸੀਵਿਯਾਨਕ ਹਨ?

(ii) ਕੀ ਇਹ ਐਕਟ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਦਾ ਹੈ?

(iii) ਕੀ ਇੱਕ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸੈੱਟ ਆਫ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?

(6) ਸਕਾਊਟਸੈਟ 'ਤੇ, ਐਕਟ 7 ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪੂਰਵਜਾਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸ਼੍ਰੀ ਐੱਮ. ਨਰਸਿਮਹਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ "ਇਸ ਸਮੇਂ ਬੈਂਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਚੇਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਗਾਹਕਾਂ ਤੋਂ ਬਕਾਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਚਾਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੈਂਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਾ ਗੈਰ ਉਤਪਾਦਕ ਸੰਪਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਮੁੱਲ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਨਾਲ ਵਿਗੜਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਮਰਹੂਮ ਸ਼੍ਰੀ ਤਿਵਾੜੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਗਠਿਤ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਰੀਕੋ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਤੋੜ ਕਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਤਿਵਾੜੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਅੰਤਰ-ਅ . ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਜਨਤਕ ਧਨ ਦੀ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਸੀ, ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ "ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ" ਇੱਕ ਬਿੱਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੈਂਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਅਤੇ ਰਿਕਵਰੀ"। ਬਿੱਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ 24 ਜੂਨ, 1993 ਨੂੰ "ਬੈਂਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ" ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

(1) (1995) ਦਿੱਲੀ ਲਾਅ ਟਾਈਮਜ਼ 815.

(7) ਐਕਟ ਨੂੰ ਛੇ ਅਧਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਧਿਆਇ I, ਸੈਕਸ਼ਨ 1 ਅਤੇ 2. ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਸੀਮਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸਮੀਕਰਨਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਰਕਮ ਜਾਂ ਕਰਜ਼ਾ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। 10 ਲੱਖ, ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਅਧਿਆਇ II—ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਤੋਂ 16 ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਆਇ III—ਸੈਕਸ਼ਨ 17 ਅਤੇ 18, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਧਾਰਾ 17 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਆਇ IV—ਸੈਕਸ਼ਨ 19 ਤੋਂ 24 ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਚੈਪਟਰ V—ਸੈਕਸ਼ਨ 25 ਤੋਂ 30 ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਆਇ VI—ਸੈਕਸ਼ਨ 31 ਤੋਂ 37, ਵਿੱਚ ਫੁਟਕਲ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹਨ। ਇਹ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਕਾਇਆ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਓਵਰ-ਰਾਈਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 36 ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

(8) ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬੈਂਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਖੇਤਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗਾ। ਸਿਰਫ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਬਣਨ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ ਜਾਂ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜਾਂ 60 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਹੋਣ ਤੱਕ, ਜੋ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਵੇ, ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲੇਗਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵੱਧ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਸਟਾਫ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਲਤ ਵਿਵਹਾਰ ਜਾਂ ਅਸਮਰੱਥਾ ਸਾਬਤ ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਾਂਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਐਕਟ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੱਗੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ "ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਬੈਂਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ" ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ।

M/s Kantian Rice and General Mills and another v. Union of 151
India and others (Jawahar Lal Gupta, J.)

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਹੈ। ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਲਾਭ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ - ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂ ਰਾਹਤ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਬਿਨੈਕਾਰ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ।" ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਿਕਵਰੀ ਆਦਿ ਦੀ ਵੀ ਵਿਧੀ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦਾ 75 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਚੰਗੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਮੁਆਫੀ ਜਾਂ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਲੋੜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਗਵਾਹਾਂ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਡਿਫਾਲਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਕੇਸ ਦਾ ਇਕਤਰਫਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਢੰਗ ਵੀ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

(9) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਆਂ ਲਈ ਮਜ਼ੀਨਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇਹ ਖੇਤਰੀ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ 'ਜਾਂਚਕਾਰੀ'। ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ। ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸਰਲ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਜਟਿਲ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਾਧਾਰਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇੱਕ ਸਰਲ, ਸੁਸਤ ਅਤੇ ਸਸਤਾ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੌਲੀ ਅਤੇ ਮਹਿੰਗੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਹ 'ਰਸਮੀ' ਨਹੀਂ ਹੈ। 'It ਬੇਲੋੜਾ 'ਰੂੜੀਵਾਦੀ, ਸਖਤ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ' ਨਹੀਂ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਸਖਤ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਗਣਨਾ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜੁਗਫ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਮੌਕਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੁਣਵਾਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੰਤਿਮ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(10) ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ। ਇਹ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜਾਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਫੰਦੇ ਹਨ।

(11) ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਨਾਲ, ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਰਜਿ: (i):

(12) ਸ੍ਰੀ ਗੋਇਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਤਿ-ਵਿਆਹਿਤ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹਨ। ਇਹ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ-ਪੱਖੀ ਸੀ, ਪਹਿਲਾਂ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਮਨਮਾਨੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਅਤੇ 39 ਦੇ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦੂਸਰਾ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਇੱਕ ਅੱਧ-ਦਿਲੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਕੋਲ ਧਾਰਾ 323-ਬੀ (2) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਦਲ ਵਜੋਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(13) ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਰਾਬਰੀ ਜਾਂ - ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਰਾਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਦੋਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲੋੜਾਂ ਵਾਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਵਾਲਾ ਇਲਾਜ ਵਾਜਬ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ, ਮੰਨਾ ਲਾਈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਝਾਲਾਵਾੜ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (2) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ-

“ਸਰਕਾਰ, ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਬੈਂਕਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬਕਾਏ ਰਾਜ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬਕਾਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਅਜਿਹੇ ਬਕਾਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਕਲਾ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ 14”

(14) ਨਵ ਰਤਨਮਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ (3) ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ 60 ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 149 ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ /

(2) ਏਆਈਆਰ 1961 ਐਸਸੀ 828

(3) ਏਆਈਆਰ 1961 ਐਸਸੀ 1704

ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ। ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰਕਸੰਗਤ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਚੁਣੌਤੀ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਜਨਤਾ 'ਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ ਆਮ ਤੌਰ' ਤੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ 'ਤੇ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਜੋ ਕਿ ਕੁਤਾਰੀ ਕਰਕੇ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਫ਼ੀ ਆਧਾਰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੈਸਰਜ਼ ਬਿਲਡਰਜ਼ ਸਪਲਾਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਦਿ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ (4) ਵਿੱਚ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ "ਟੈਕਸ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ 1950 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਾਣਿਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ"। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਸੀ. ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ :-

“ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 (ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ) ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਹਿਲ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਮੂਲ ਪ੍ਰਮਾਣ ਇਸ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਟੈਕਸਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੈਸਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਉਚਿਤ ਮਾਲੀਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਰਾਜ, ਇਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸੰਪੰਨ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ,

.....
 ਰਾਜ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਰਕਾਰੀ ਮਾਨਸਿਕ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ ਲਈ, ਇਸ ਕੋਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਫੰਡਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਟੈਕਸ ਬਕਾਏ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਤੇ ਬੁੱਧੀ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

(15) ਫਿਰ ਵੀ ਮਗਨਲਾਲ ਵਿਚ। ਫਗਸੀਆਨਲਾਲ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਗ੍ਰੇਟਰ ਬੰਬੇ ਦੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਅਤੇ. ਹੋਰ (5)। ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਇਮਾਰਤ ਤੋਂ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਖੇਪ 7 ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ' ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਬਾਂਬੇ ਮਿਊਨਿਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਅਤੇ ਬੰਬੇ ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਪ੍ਰੀਮਿਸ (ਬੇਦਖਲੀ) ਐਕਟ, 1955 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਜੋਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ “ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕੋਲ ਦੋ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਉਪਲਬਧ ਹਨ

- (4) ਏਆਈਆਰ 1965 ਐਸਸੀ 1061
 (5) ਏਆਈਆਰ 1974 ਐਸਸੀ 2009।

M/s Kantian Rice and General Mills and another v. Union of 154
India and others (Jawahar Lal Gupta, J.)

ਸਰਕਾਰ, ਇੱਕ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ ਦੋਵਾਂ ਐਕਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜੋ ਕਿ ਸਾਧਾਰਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲੋਂ ਕਠੋਰ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਕਠੋਰ ਹੈ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਮਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਖੁਦ "ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ ਕਿ ਨਿਗਮ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਨੂੰਨ ਇੱਕ ਉਮੀਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਅਤੇ ਆਮ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਨਾ ਲੈਣ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਹੋਣਾ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ: -

“ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਦੋ ਐਕਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਇੰਨੀਆਂ ਕਠੋਰ ਜਾਂ ਔਖੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਐਕਟਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਤਕਰਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਣਗੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਐਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਧਿਰ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਧਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬੇਦਖਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ, ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਧਿਰ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ - ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ ਅਤੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਹੁੰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ, ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਲੋੜ ਬਾਰੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹਨ। ਤਾਂ ਕੀ ਬੰਬਈ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸਿਟੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਜੱਜ ਜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਨਿਪਟਾਉਣਾ ਹੈ, ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ? ਸੂਰਜ ਮੱਲ ਮੋਹਤਾ ਦੇ ਕੇਸ (1955) ਵਿੱਚ 1 SCR 448=(AIR 1954 SC 5^5)' ਇੱਕ ਆਮ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਐਕਟਾਂ ਅਧੀਨ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਅੰਤਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਪੀਲ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇ। ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹੀ ਅਪੀਲ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਪਰ. ਇਹ, ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਲਈ ਵੀ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 226 ਅਤੇ ਆਰਟੀਕਲ 227 ਦੇ ਉਪਬੰਧ । ਇਹ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਿਸ ਵਸਤੂ ਨਾਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਉਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵਾਂਗੇ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵਿਚਲਾ ਅੰਤਰ ਇੰਨਾ ਗੈਰ-ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੈ ਕਿ ਵਿਤਕਰੇ ਦੀ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ। ਆਖਰਕਾਰ, ਧਾਰਾ 14 ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਬੰਬੇ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ VA ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬੰਬੇ ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਪ੍ਰੀਮਿਸ (ਬੇਦਖਲੀ) ਐਕਟ, 1955 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਕਲਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ 14"

ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਮਿਊਂਸਪਲ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਗੈਰ-ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਾਬਜ਼ਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਤੇਜ਼ ਮਸ਼ੀਨਰੀ, ਇਸ ਲਈ, ਜਾਇਜ਼ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਾਬਜ਼ਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਮਿਊਂਸਪਲ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਸੂਲੀ ਨੂੰ ਸੰਭਵ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਖਰਚੇ ਅਤੇ ਦੇਰੀ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸਾਧਨਤਾ । ਤੇਜ਼ ਨਿਆਂ ਅੱਜ ਹੈ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਸਧਾਰਣ ਸੂਟ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਸਕਿਨ ਨੂੰ ਵੇਖਦਾ ਹਾਂ, ਇੱਕ ਲਗਭਗ ਅਸੰਭਵ ਕਾਰਨਾਮਾ, ਉੱਥੇ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮਿਊਂਸਪਲ ਅਹਾਤੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਹਾਤੇ ਦੇ ਕਾਬਜ਼ਕਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਖਰੇਵੇਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਅਧਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਤਰਕਸੰਗਤ ਸਬੰਧ ਅਤੇ ਗਠਜੋੜ ਹੈ। ਦੋ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ, ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਮਿਊਂਸਪਲ ਅਹਾਤੇ ਦੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਹਾਤੇ ਦੇ ਕਾਬਜ਼ਕਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਵਿਤਕਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

(16) ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਖਰੇਵੇਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਮਾਰਤਾਂ ਤੋਂ ਬੇਦਖਲ ਹੋਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਬੈਂਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ । diffel'entia] ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(17) ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ, ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਬੈਂਕ ਜਾਂ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਇੱਕ ਸਰਲ ਅਤੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੈ. ਟੀ.ਟੀ. ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਡੇਰੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਆਮ ਚੰਗੇ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

M/s Kantian Rice and General Mills and another v. Union of 156
India and others (Jawahar Lal Gupta, J.)

ਕਿ ਪੈਸਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਤੇਜ਼ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਤੇਜ਼ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਆਮ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਹੈ। ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਆਪਹੁਦਰੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਵੈਧ ਕਲਾਸੀ ਫਿਕਸ਼ਨ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹਨ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਬੈਂਕ ਜਾਂ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਸੀਮਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਮਾਮੂਲੀ ਰਕਮਾਂ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਨਾ ਜਾਣ ਅਤੇ ਕੰਮ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਾ ਵਧੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਰਗੀਕਰਨ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਇੱਕ ਤਰਕ ਹੈ। ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਹਨ। ਇਹ ਮਨਮਾਨੇ ਜਾਂ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹਨ।

(18) ਇੱਕ ਹੋਰ ਤੱਥ ਜਿਸਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਇੱਥੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ 3 ਸਤੰਬਰ 1996 ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਸੰਜੋਗ ਨਾਲ, ਉਸੇ ਦਿਨ, “ਦਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ” ਵਿੱਚ ਸੁਰਖੀ ਹੇਠ ਇੱਕ ਲਿਖਤ ਛਪੀ ਸੀ। ਘੱਟ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ 'ਤੇ ਬੈਂਕਾਂ ਦੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ। ਇਹ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ। ਨੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸੱਤ ਬੈਂਕਾਂ ਨੇ ਹਰੇਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਰਕਮਾਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨੀ ਸੀ: -

<i>Bank</i>	<i>ਰਕਮ (ਕਰੋੜਾਂ ਵਿੱਚ)</i>
ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ	. . . ਪੀ.ਐੱਸ.
ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ	ਰੁ. 1075.03
ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ	. . ਰੁ. 974.49
ਕੇਨਰਾ ਬੈਂਕ	...ਰੁ. 943.39
ਸੈਂਟਰਲ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ	. . ਰੁ. 594.98
ਇੰਡੀਅਨ ਬੈਂਕ	...ਰੁ. 593.23
ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਸਿੰਧ ਬੈਂਕ	...ਰੁ. 578.74

ਇਹ ਕਾਫੀ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਹਨ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਅੰਕੜੇ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬੈਂਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਰਫ ਦੇ ਬਰਫ ਦਾ ਸਿਰਫ ਸਿਰਾ ਹੀ ਹੋਵੇ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਫੀ ਰਕਮਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬੈਂਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹਨ, ਤਾਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਵਸੂਲੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਆਜ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

M/s Kantian Rice and General Mills and another v. Union of 14
India and others (Jawahar Lal Gupta, J.)

(19) ਸ੍ਰੀ ਗੋਇਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਸਦ ਕੋਲ ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 323-ਬੀ (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(20) ਧਾਰਾ 323-ਏ ਅਤੇ 323-ਬੀ ਨੂੰ 42 ਵੇਂ ਸੋਧ ਕਾਨੂੰਨ, 1976 ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ 323-ਏ ਦੁਆਰਾ, ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਜਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਨੁਛੇਦ 323-ਬੀ ਨੇ ਟੈਕਸ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ, ਕਿਰਤ ਵਿਵਾਦ, ਜ਼ਮੀਨੀ ਸੁਧਾਰ, ਚੋਣਾਂ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ, ਅਪਰਾਧਾਂ ਅਤੇ ਇਤਫਾਕਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਾਰਾ 323 ਬੀ ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਬਣਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੰਸਦ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸੂਚੀ II ਅਤੇ III ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਐਂਟਰੀ 43 ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਬੈਕਿੰਗ ਸਮੇਤ ਵਪਾਰਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ 'ਨਿਯਮੀਕਰਨ', 'ਨਿਯਮ' ਅਤੇ 'ਸਮਾਪਤ' ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਬੀਮਾ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ 95 ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ III ਵਿੱਚ 11-ਏ ਦੇ ਨਾਲ ਐਂਟਰੀ 43 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਸਦ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਨ।

(21) ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਮਨਮਾਨੀ, ਅਤਿ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਗੈਰ- ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੈ। ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪਹਿਲੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹੈ।

ਰਜਿ: (ii):

(22) ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਨੁਛੇਦ 38 ਏ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਓਰੇਮੇਟਸ ਈਓਅਲ ਮੌਕੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਆਰਟੀਕਲ 50 ਰਾਜ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਸਟੈਨਸ ਲੈਣ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ

ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਦ. ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਰਸਨ- ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸੁਤੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਨਾਲ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਖਤਮ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

(23) ਵਿਵਾਦ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ.; ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ 4 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਨੁਛੇਦ 39A ਅਤੇ 50 ਦੇ ਸੱਚੇ-ਸੱਚੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਰਾਜ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਰਾਜ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਮੌਕੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਜਾਂ

ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਟੀਚੇ ਵੱਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਟੀਟੀ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਗਠਨ ਅਜਿਹਾ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਵਿਧਾਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਬਕਾਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਨਤਾ ਦਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਫੰਡ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣਗੇ ਤਾਂ ਰਾਜ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿਹਤਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਐਕਟ ਆਰਟੀਕਲ 9A ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਕਿ ਐਕਟ ਵਿਚਲੇ ਉਪਬੰਧ, ਜੋ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਨੁਛੇਦ 50 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਪ੍ਰਿਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗਲਤ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਰਤ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਿਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। , ਸੈਕਸ਼ਨ 7A ਦੇ ਤਹਿਤ। ਸਰਕਾਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 7B ਦੇ ਤਹਿਤ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਿਤ ਵਪਾਰਕ ਅਭਿਆਸਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਕਟ 1969. ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਟੀ.ਟੀ. ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਟਾਫ਼ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਐਕਟ 1988 ਦੀ ਧਾਰਾ 165 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੋਟਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਕਲੇਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਰੇਲਵੇ ਕਲੇਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ, 1987 ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ

M/s Kantian Rice and General Mills and another v. Union of 159
India and others (Jawahar Lal Gupta, J.)

ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਤੋਂ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹਾਰ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਕਿ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਹੋਣਗੇ ਜਾਂ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਡਰ ਜਾਂ ਪੱਖ ਦੇ ਆਪਣੀਆਂ ਨਿਆਂਇਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾਉਣਗੇ।

(24) ਕੋਈ ਸੰਸਥਾ ਓਨੀ ਹੀ ਚੰਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੰਨੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮਰਦ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਪਬੰਧ ਕਾਫ਼ੀ ਗਾਈਡ ਲਾਈਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੀ ਘਾਟ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਮਨਮਾਨੀ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਖਦਸ਼ਾ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਇਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਝੁਕਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਅਤੇ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹੈ। ਇਹ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਮਨੋਰੰਜਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(25) ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ, ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ, - ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਆਪਹੁਦਰੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਫ਼ੀ ਪੁਰਾਤਨ ਸੁਰੱਖਿਆ-ਗਾਰਡ ਹਨ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਰੁਪਏ ਦੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, 10 ਲੱਖ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਕਦਮ ਆਮ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਿਆਂਇਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। It ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਕਿਸੇ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(26) ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਦੂਜੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਵੀ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।
ਰਜਿ: (iii):

(27) ਫਿਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਬੈਂਕ ਜਾਂ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸੈਟ ਆਫ ਜਾਂ ਐਡਜਸਟਮੈਂਟ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਨਮਾਨੀ ਉਪਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਬੈਂਕਾਂ

(28) ਭਾਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਦਾ, ਫਿਰ ਵੀ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਲੰਮੀ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋਈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2(ਜੀ) ਇੱਕ 'ਕਰਜ਼ੇ' ਦਾ ਮਤਲਬ "ਕੋਈ ਵੀ ਦੇਣਦਾਰੀ (ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ) ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਨਕਦ ਜਾਂ ਹੋਰਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਸੂਲੀਯੋਗ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ"। ਸੈਕਸ਼ਨ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ " ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਬੈਂਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ " ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ, ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 19 (4) ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ "ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਸਮਝਦਾ ਹੈ"। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕਸੁਰਤਾ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਉਹ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ 'ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਸੂਲੀਯੋਗ' ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ "ਇਨਸਾਫ ਦੀ ਪੂਰਤੀ" ਹੋਵੇ। ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਉਚਿਤ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਕਰਜ਼ਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕੁਝ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਜਾਂ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਬੈਂਕ ਜਾਂ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਸਦਾ ਕੋਈ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵਾ ਹੈ। In ਕੇਸ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਸਬੂਤ ਹੈ ਜੋ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਕਾਰਨ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ, ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਤਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਮ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਉਪਾਅ ਮੰਗਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਦਾਅਵਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਦੀ। ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ 'ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ' ਤੇ ਵਸੂਲੀਯੋਗ ਰਕਮ' ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਹੱਦ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸੈਟ ਆਫ ਜਾਂ ਕਾਊਂਟਰ ਕਲੇਮ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ।

(29) ਕੋਰਟ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਪੂਰਾ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ। ਉਸਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ (ii) ਅੰਜੀ (iii) ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

(30) ਨਿਰਣੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ - ਯੂਜ਼ੂ ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੰਕੁਚਿਤ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਿੱਟਾ

ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ 161
(ਆਰ. ਐੱਸ. ਮੋਰੀਆ, ਜੇ.)

ਅਦਾਲਤ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕਰਜ਼ੇ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਸੂਲੀਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਸੈਟ ਆਫ/ਕਾਊਂਟਰ ਕਲੇਮ ਦੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਅਫਸੋਸ ਨਾਲ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਅਸਹਿਮਤੀ ਦਰਜ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

(31) ਪ੍ਰੋ. ਇੱਕ ' ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਕਾਨੂੰਨ' ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ-

“ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿਕਾਸਵਾਦ ਦੇ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ ਜੋ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਇੱਕ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਲਈ, ਦਰਜੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(32) ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਧਾਨ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ। ਇਹ ਹੁਣੇ ਹੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਕਾਸਵਾਦ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਹ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ 'ਦਰਜੀ-ਬਣਾਇਆ' ਹੈ। ਇਹ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਇਸ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(33) ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੋਵੇਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜੇ. ਐੱਸ. ਟੀ

RS ਮੋਰੀਆ ਅਤੇ VS Aggemoal ਜੇ, ਟੀ.

ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ! ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ।

1996 ਦਾ CWP 5633.

ਸਤੰਬਰ 27, 1996

ਪੰਜਾਬ ਜੰਗਲਾਤ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਮੰਤਰੀ ਸੈਕਸ਼ਨ) ਨਿਯਮ। 1943- ਆਰ. ਐਲ. 9— ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ — ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਕੁਝ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ — ਅੰਤਰ- ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਸਮਾਈ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਦੋ ਚੀਫ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਰ ਵੱਲੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹੀ ਗਈ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ

ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ